

ACCEPȚIUNI ÎN DEFINIREA STILULUI EXISTENȚIAL

Aurelia BEȚIVU, asistent universitar
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Moldova

Abstract: Since the concept of life style is not enough defined first of all required is a clarification of what is meant by life style - especially since the concept is theoretically ambiguous and generally ill-defined. The literature on this topic will be reviewed and later followed by empirical analysis.

The change in life style definitions must be clarified. Definitions of life style will be discussed in order to define the concept of life style and in order to explore its changes.

Cercetările privind stilul existențial au apărut odată cu ideea de „stil” desprinsă din considerațiile formale și exterioare asupra operelor de artă.

Conceptul *stil* și-a extins aria de semnificații, asimilând în conținutul său mai multe componente structurale și sensuri proprii nu doar operelor de artă, ci și altor creații din toate tărâmurile culturii și civilizației. În ideea de stil, suficient aprofundată pe temeuri științifice tot mai solide, ca să poată cuprinde cele mai ample semnificații configurative, deținem actualmente și conceptul de stil existențial/stil de viață (lifestyle).

Sociologul american Louis Wirth (1938) a analizat semnificația termenului *mod de viață urban* atenționând asupra consecințelor vieții individuale: *segmentarea relațiilor umane, rezerva, indiferența,*

atitudinea blazată manifestată în relațiile reciproce ca mijloc de imunizare împotriva excesului de solicitare, orientarea utilitaristă a relațiilor, contacte impersonale, superficiale, tranzitorii, segmentare și, ca rezultat, singurătatea orășenilor [Apud 7].

Termenul *stil existențial* apare ca unul ambiguu și polisemantic. Ambiguu pentru că lipsește o definiție universal acceptată a acestuia, lăsând spațiu pentru polemici și interpretări și polisemantic grație multitudinii de domenii care fac referință la el – medicină (psihiatrie, neurologie, neuropsihiatrie), psihologie, psihologie medicală, filozofie, sociologie, axiologie, marketing, business etc.

Contextele în care apare acest termen sunt și mai variate:

- *lifestyle blog;*
- *lifestyle food;*
- *lifestyle shows;*
- *lifestyle design;*
- *lifestyle and travel;*
- *interior/exterior lifestyle;*
- *brands;*
- *wedding;*
- *shopping;*
- *jobs;*
- *restaurants;*
- *beauty etc.*

Întrucât în literatură nu se înregistrează un consens în definirea termenului *stil existențial*, prezentăm în ordine cronologică sintetiza unor definiții propuse în dicționare și enciclopedii.

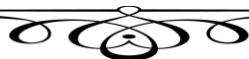
Tabelul 1. Evoluția semnificațiilor termenului *stil existențial* în dicționare/enciclopedii

SURSA	DEFINIȚIA
Словарь по этике. М.: Политиздат. П од ред. И. Кон, 1981.	<i>Stilul existențial</i> reflectă caracteristicile distinctive de comunicare, de consum, comportamentale, obiceiurile și înclinațiile unei persoane.
Философский энциклопедический словарь. М.: Советская энциклопедия. Гл. редакция: Л. Ф. Ильичёв, П. Н. Федосеев, С. М . Ковалёв, В. Г. Панов, 1983.	<i>Stilul existențial</i> este categoria socio-psihologică care exprimă un anumit tip comportamental al oamenilor.
The Longman New Universal Dictionary, 1985.	<i>Stilul existențial</i> este modul de viață accesibil individului (biologice, sociale, material, financiare, informaționale ș.a.) atribuite unor oameni sau grupuri sociale.
The Random House Dictionary of the English Language, 1987.	<i>Stilul existențial</i> vizează și explică obiceiurile, atitudinile, gusturile, standardele morale, nivelul economic, etc., care, împreună, constituie modul de viață al unui individ sau al unui grup.
Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of English Language. New York, 1989.	<i>Stilul existențial</i> este abordarea tipică a unei persoane de a trăi, inclusiv atitudinile morale, de divertisment preferat, capriciile, moda, etc.
The Oxford English Dictionary, 1989.	<i>Stilul existențial</i> este: a. termen folosit inițial de Alfred Adler (1870-1937) pentru a desemna caracterul de bază al unei persoane stabilit în copilărie ce guvernează reacțiile și comportamentul său. b. modul sau stilul de a trăi.
The Concise Oxford Dictionary, 1990.	<i>Stilul existențial</i> este modul particular de viață a unei persoane sau a unui grup.
BBC English Dictionary, 1993.	<i>Stilul de viață</i> este modul în care trăiești, de exemplu lucrurile pe care le faci în mod normal.

Webster's New Encyclopedic Dictionary, 1994.	<i>Stilul existential</i> este modul obișnuit de viață al unei persoane, grup sau societate.
Oxford Advanced Learner's Encyclopedic Dictionary. Oxford University Press, 1998.	<i>Stilul existential</i> este modul de viață al unui individ sau al unui grup.
Российская социологическая энциклопедия.— М.: НОРМА-ИНФРА-М. Г.В. Осипов, 1999.	<i>Stilul existential</i> este categoria sociopsihologică care exprimă un anumit tip de comportament uman.
Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, 2001.	<i>Stilul existential</i> este felul/modul în care o persoană sau un grup de oameni trăiește și lucrează.
Психология человека от рождения до смерти. — СПб.: ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК. Под общей редакцией А.А. Реана. 2002.	<i>Stilul existential</i> vizează spectrul caracteristicilor personalității care determină unitatea orientării acțiunilor umane în viață.
Dicționar explicativ al limbii engleze, 2005.	<i>Stilul existential</i> este modul de viață al unui individ sau activitățile, bunurile etc. asociate cu aceasta.
http://www.businessdictionary.com/definition/lifestyle.html#ixzz3u6FTaOrF	<i>Stilul de viață</i> este definit ca o cale de existență a indivizilor, familiilor și societăților pe care ei îl manifestă în a face față anturajul fizic, psihologic, social, economic în viață cotidiană. <i>Stilul de viață</i> este exprimat atât în activitatea de muncă cât și în activitățile de petrecere a timpului liber prin interese, atitudini, opinii, valori, reflectă imaginea de sine, modul de a te percepe pe tine însuși și pe ceilalți; suma motivelor, necesităților și dorințelor influențată de factori ca cultura, familia, grupul de referință și clasa socială.
Психологический лексикон. Энциклопедический словарь в шести томах.- М.: ПЕР СЭ. Ред.-сост. Л.А. Карпенко. Под общ. ред А.В.Петровского, 2006.	<i>Stilul existential</i> este sistemul unitar individual al modurilor și formelor de mediere de către personalitate a condițiilor de viață și activitate.
Antinazi. Энциклопедия социологии, 2009.	<i>Stilul existential</i> este totalitatea modelelor comportamentale ale individului sau grupului.
Маркетинг: большой толковый словарь. - М.: Омега - Л. Под ред. А. П. Панкрухина, 2010.	<i>Stilul existential</i> presupune unitatea scopurilor și a valorilor proiectate/dobândite, a direcțiilor, a mijloacelor și a strategiilor de utilizare a diverselor resurse.
Энциклопедический словарь по психологии и педагогике, 2013.	<i>Stilul existential</i> este modul unic și stabil de activitate a omului.
Адаптивная физическая культура. Краткий энциклопедический словарь. —М.: Флинта. Э. Н. Вайнер, С. А. Кастюнин, 2012.	<i>Stilul existential</i> implică activarea particularităților individuale de viață și activitate, exprimate în conduita omului.
Толковый словарь по психологии, 2013.	<i>Stilul existential</i> este modul unical și stabil de acțiune a omului.

Năzuim a face o interpretare a acestor accepțiuni din care desprindem că *stilul existential* ar reprezenta un tip comportamental individual, grupal sau social, mod de viață, abordare tipică a felului de a trăi, tip comportamental, felul de a trăi, totalitate de caracteristici ce determină parcusul vieții, cale de

existență, sistem unitar individual al modurilor și formelor de mediere de către personalitate a condițiilor de viață și activitate, totalitate de idealuri și valori. Unitate în aceste definiții nu înregistrăm, deși, în esență, descoperim aceleași semnificații. Cea mai vehiculată semnificație din cele expuse, este că stilul existențial ar fi definit prin „mod de viață”.

În literatura sociologică se face **distincție între „modul de viață” și „stilul de viață”** ca două concepte autonome:

Mod de viață

(*modus vivendi, way of life, образ жизни*)

Perspectiva modului de viață caută să realizeze o descriere cât mai completă a vieții individuale, pe de o parte, iar pe de alta – să evidențieze relațiile de determinare dintre diferitele condiții de viață și comportamentul uman. Individul dispune ca sursă a vieții sale, condițiile exterioare fiind acelea care, independent una de cealaltă, îi modelează viața. Perspectiva modului de viață încercând să evidențieze relația dintre condiții și comportamentele umane, face adesea abstracție de varietățile stilistice, de răspuns la aceleași condiții, acceptând ceea ce este comun în aceste răspunsuri.

Stil de viață

(*Style of life/lifestyle, стиль жизни*)

Perspectiva stilului de viață este totalizatoare, viața individuală este privită ca o totalitate. Implică ideea de grad. Accentuează sursa internă: acele principii organizatoare, opțiuni, orientări, moduri generale de a soluționa problemele vieții [Ibidem].

Autorii *Friedrich Wilhelm Nietzsche, Max Weber, Alfred Adler, T. W. Adorno, William Lazer, Ingvill C. Mochmann, Tally Katz-Gero, William C. Cockerham, Louis Wirth, Cătălin Zamfir, Bogdan Voicu, Marian Vasile* au analizat perspectivele de abordare în diversitatea și complementaritatea semnificațiilor atribuite conceptului de „*stil existențial*”, sistematizate de noi pe axa cronologică și a domeniilor de știință după cum urmează.

Abordarea sociologică reprezentată de **Max Weber** (1864 – 1920), sociolog german, care se afirmă ca fiind primul autor ce a definit termenul de „*stil de viață*” și care recunoaște interferența dialectică între judecata formală vs judecata substanțială, consum vs producție, opțiune vs oportunitate, caracteristici de clasă similare vs caracteristici distincte și controlul de sine vs supunere în relieful stilurilor de viață sănătoasă și realitatea de operaționalizare a lor în lumea postmodernă. A oferit un *background* teoretic pentru sociologia medicală, înlesnind înțelegerea termenului „*stil de viață sănătos*” și a contrazis provocările teoretice inițiale oferite de cercetarea stilului de viață. Autorul consideră modul sau stilul de viață ca fiind unul din cele trei determinante ale dezvoltării sociale pe lângă carismă și alocarea autorității politice și ierarhice.

Potrivit lui Weber stilul de viață este legat mai mult de activitatea prestată, achiziționat prin educația formală și poate fi așteptat de la fiecare care dorește să aparțină unui cerc de oameni. Contrar opiniei lui Adler, stilul de viață apare ca dimensiune aplicabilă unui grup de oameni, nu unui individ. În linii mari, conform opiniei lui Weber, stilul de viață este una din delimitările de rang social, atis prin a trăi în același mod și care nu este înăscut ci învățat și similar cu al altor oameni. Astfel Weber definește stilul de viață ca determinantă a dezvoltării sociale pe lângă carismă și alocarea autorității politice și ierarhice; delimitare de rang social atis prin a trăi în același mod și care nu este înăscut ci învățat și similar cu al altor oameni [22].

Autorul definește conceptul raportat la două noțiuni distincte: clasă socială și grup de status, ca fiind „o stilizare a vieții decisă de individ fără ca acesta să caute apartenența la un anumit grup social”. Pentru Weber „rolul decisiv al stilului de viață pentru prestigiul statusului înseamnă că reflectă toate convențiile atașate acestuia. Indiferent cum se manifestă, toate stilizările vieții își au originea în grupurile de status” [Apud 5, p. 27].

Conceptul de *stil de viață* este asociat cu cel de *grup de status*. „Sunt autori care contestă traducerea termenului *Lebensführung* ca *stil de viață* considerând mai adecvată formularea *conduită în viață* (Cockerham, 1999). Cert este că semnificația contemporană a conceptului diferă într-o anumită măsură de ceea ce a propus Weber” [Ibidem].

T.W. Adorno (1950), filosof, sociolog și compozitor german elaborează teoria personalității autoritare – personalitate caracterizată prin manifestări specifice în diferitele sfere ale vieții, deci de un

anumit stil de viață: în familie, în colectivitate, în muncă, în sfera politicii, a moralei, în activitatea religioasă [Ibidem].

Ilustrul sociology **William Lazer** (1964) a introdus termenul de „stil de viață” în marketing, definind-ul ca fiind o caracteristică, un mod distinctiv de a trăi a unui grup de oameni. Un concept sistemic întrucât este conturat de influențele unui grup cu cultură, valori, resurse, simboluri, permisiuni și sancțiuni specifice.

Cu alte cuvinte „*lifestyle*” este consecința aderării individului la un anumit segment de stil existențial, un pattern comportamental al unui grup care se reflectă în totalitatea de achiziții ale consumatorului și modalitățile de consum [5, 7].

Perspectivă „interioară” de descrierea vieții; structură sau profil interior al vieții unui individ, grup de indivizi sau colectivități mai mari; posibilități alternative a variației care poate exista în organizarea vieții în condițiile sociale date – este interpretarea propusă de **Ion Rebedeu, Cătălin Zamfir** (1982) sociologi români. Puțin mai târziu, **Cătălin Zamfir** face deosebirea, ca și noțiune, între modul de viață și stilul de viață, acesta din urmă „asociat cu două idei distincte: cea de principiu organizator intern, profil al vieții unei persoane ca grup, și cea de opțiune.” [7].

Wynee (1990) consideră *stilul de viață* ca modalitate de autodefinire prin modul de utilizare a resurselor: știm cine suntem și pretindem a fi identificați ca atare, motiv de a folosi resursele pe care le deținem în aceste moduri [Apud 5, p. 66].

Mike Featherstone (1991) identifică stilul de viață ca sumă a opțiunilor unui individ pentru a-și crea o identitate într-o lume marcată de diversitate; stilizare a vieții; un proiect asumat prin care individul exprimă în mod conștient cine este [Ibidem].

Christopher Bliss (1993), sociolog britanic, consideră că *stilul de viață* este reprezentat de două dimensiuni: consum și preferințe. Consumul fiind înțeles din perspectiva teoriilor economice clasice - opțiunea persoanei pentru anumite comodități oferite de societate se face, pe de o parte, constând de contextul politic, economic, social, iar pe de altă parte de poziția socială care permite accesul la aceste comodități. Cea de a doua dimensiune presupune existența unor preferințe pe termen scurt și preferințe pe termen lung între care persoana trebuie să descearnă. Diversificarea stilurilor de viață este cu atât mai mare cu cât oportunitățile oferite de sistemul social și resursele deținute de persoane sunt mai numeroase [Ibidem, p. 25].

Sociologul american **Stebbins R. A.** (1997) consideră *stilul de viață* „un set de comportamente care este determinat de un set coerent de interese sau condiții sociale, fiind explicat și justificat de un set de valori, atitudini și orientări interdependente și care, în anumite condiții, devine baza identității sociale comune a celor care îl execută”.

Autoarea **Ingvill C. Mochmann** (2002), sociolog german, definește termenul astfel: „... un concept modern de structură socială în care stilul de viață exprimat este legat de capitalul economic și activul social al unui individ, reflectând astfel fragmentarea socială a populației de astăzi mai bine” [14].

Marian Vasile (2010), sociolog de origine română determină stilul de viață ca fiind distincții valorice, atitudinale și comportamentale [5].

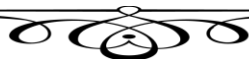
Abordarea filosofică a stilului existențial este reprezentată de filosoful de origine germană **Friedrich Wilhelm Nietzsche** (1844 – 1900) care a fost unul din cei mai remarcabili filosofi ai secolului XIX care a reevaluat filozofia și arta Greciei din perioada istorică cea mai veche. Nietzsche a identificat stiluri de viață distincte în cultura greacă, care sunt cristalizate sub formă de modele culturale, dar și stil de viață *apolinic* și *dionisiac*. În primul rând, pentru autorul german stilul este modul de manifestare, poate chiar posibilitatea și trăsătura specifică a vieții oamenilor pătrunși de un adânc sentiment al puterii. Este privilegiul persoanelor care trăiesc și își îndură fără rezerve viața, lăsându-și deschise adâncimile pline de suferință și dramatism ale acesteia, acela de a avea stil.

Fără o afirmare neocolită și plină de curaj a vieții însăși nu este cu puțință apariția stilului. Marele stil nu se formează prin exercițiu, prin efort, ci este doar semnul și expresia faptului că în spatele său se trăiește adânc. Urmarea curajului de a spune „da” vieții, stilul devine un aliat în lupta cu limbajul și cu gândirea specifice vieții orientate spre conservarea de sine.

Există la Nietzsche două tipuri de stil:

1) stilul intelectului, unul lipsit de muzicalitate, de gust, catalogat ca nesimetric, și care se poate dobândi în urma unui exces de forță și de ambiție;

2) stilul voinței.

În cadrul acestuia din urmă, Nietzsche deosebește atât un *stil al etosului*, cât și unul superior, al patosului, ultimul caracteristic vieților puternice, capabile să trăiască la mare adâncime, adică sub sine.

„Vorbim aici de un stil inaccesibil omului inferior, care, neavând acces la trăirile adânci, echivoce și contradictorii ale vieții, se arată de la început reticent și lipsit de înțelegere față de actele specifice patosului, indiferent dacă ne referim aici la cânturile unui Zarathustra, la deciziile de război ale lui Napoleon sau la reformele politice ale unui Pericle” [Apud 6].

Constatăm faptul, că literatura de domeniu prezintă o vastă interpretare a termenului „*stil existențial*” reflectată în cercetările de filosofie, sociologie și marketing, mai modeste fiind cercetările din domeniile: psihologie, medicină, ecologie, pedagogie.

Abordarea psihologică a stilului existențial este promovată de unul dintre reprezentanții „*trinomului*” fondator al acestui concept - psihologul **Alfred Adler**. La scurt timp după Max Weber, Adler definește același termen.

În opinia lui Adler *stilul existențial* este totalitatea valorilor, pasiunilor, cunoștințelor, faptelor semnificative și particularităților ce constituie unicitatea fiecărui individ. Alfred Adler consideră că fiecare individ are propriul stil de viață care poate fi mai mult sau mai puțin similar cu stilurile altor indivizi, dar niciodată la fel.

Stilul de viață se dezvoltă prin *styled creative power* endogenă a individului în timpul primilor ani de viață și nu se datorează nici eredității nici mediului. Pe lângă faptul că stilul existențial constituie rădăcina individualității, el mai și crează unitatea/armonia comportamentală între gânduri, emoții și acțiuni, care reflectă direcția selectată de individ spre năzuințele sale [1, 2].

Max Lusher, psihoterapeut elvețian, vorbește despre existența unor stiluri de viață care se identifică prin percepția a două nuanțe de culoare bine definite, care redau starea emoțională. Prin percepția culorilor putem pătrunde în esența stării emoționale a tuturor celor șase stiluri de viață, identificate de autor.

Deci, de fiecare dată când cele două culori predominante sunt prezente în titlu, descriu stilul de viață (stilul de viață roșu-verde – putere; stilul de viață albastru-galben – nevoie de dragoste; stilul de viață albastru-verde – elita; stilul de viață roșu-galben – popularitate; stilul de viață galben-verde – celebritate; stilul de viață albastru-roșu – sociabilitate).

Heinz L. Ansbacher (1967), psihologul german, adept al lui Adler susține că stilul existențial denotă caracterul de bază a unei persoane, stabilit mai devreme în copilărie care guvernează reacțiile sale și comportamentul.

Ruth Benedict (1946), antropologul american elaborează o teorie a stilurilor bazată pe configurația specifică a necesităților respectivei persoane, tipurile de strategii, de modalități de satisfacere a lor etc [Apud 7].

Abordarea ecologică a stilului existențial reprezentată de **Robert D. Holt** (1997) care apreciază că, *stilurile de viață* sunt patternuri de consum semnificative, referindu-se la alimentație, îmbrăcăminte, decorațiunile interioare ale locuinței, muzică, TV și filme, lectură, artă, sport, hobbyuri. Face distincție între valorile de uz (use value) și valorile de semn (sign value), primele referindu-se la utilitatea practică a lucrului consumat, cele din urmă conturând utilitatea simbolică a lucrului consumat pentru a ne încadra într-un stil, pentru a arăta apartenența la o categorie socială. Mesajul purtat de cele două tipuri de valori le fac distincte. Din perspectiva acestei paradigme poststructuraliste lucrurile sunt semne. Consumăm semne și transmitem semne. Lucrurile sunt mai degrabă consumate pentru valoarea lor de semn decât pentru valoarea lor de uz [Apud 5, p. 64-65].

Autorul **Hankin** (2000) – din domeniul sănătate, definește *stilul de viață* ca set de comportamente cu grad ridicat de risc pentru sănătate, sau ca set de comportamente cu impact pozitiv asupra sănătății. *Stilul de viață* este setul de comportamente care determină un rezultat medical specific: infectarea cu HIV, îmbolnăvirea de cancer la plămâni, apariția malformațiilor la naștere etc. Acest set de comportamente este uriaș: fumatul, consumul de alcool, utilizarea drogurilor, prostituția, modul de viață stresant, comportamentele care asigură igiena dentară etc. Evidențiază două lucruri importante de avut în vedere în studiul stilurilor de viață: a) cum izolăm efectele variabilelor ce constituie stilul de viață de efectele altora (*cofounding variables*) și b) politicile sănătății cu impact pe termen lung ar trebui să aibă ca țintă individul sau comunitatea? [Ibidem, p. 24 – 25].

În concluzie, putem afirma că, odată cu trecerea timpului, nu s-a ajuns la un consens cu privire la sensul „*stilului de viață*” și „*stilul existențial*”. Se constată că definițiile sunt vagi și se concentrează asupra diferitelor aspecte ale modurilor distincte de viață ale ființelor umane [26].

Condiția epistemologică vizată în teoria și practica educației ne-a determinat să definim din punct de vedere pedagogic conceptul *stil existențial* ca profil al identității umane circumscris prin configurația nevoilor personale, a strategiilor și a competențelor semnificative afirmate pentru satisfacerea acestora, care permit exercitarea status-rolurilor și stabilirea priorităților, manifestate relevant în conduit socială, ce reflectă năzuința spre idealuri concrete și sistemul individual al valorilor personale, principiile de viață, opțiunile și orientările specifice în soluționarea problemelor și arată nivelul de educație și cultură a unei persoane, determinând dezvoltarea, integrarea, autoritatea și calitatea vieții omului ca reprezentant al unei anumite categorii sociale.

Referințe bibliografice:

1. Adler A. Cunoașterea omului. București: IRI, 1996. 273 p.
2. Adler A. Sensul vieții. București: IRI, 1995. Disponibil: <https://bibliotecapemobil.ro/content/scoala/pdf/Alfred%20Adler%20%20Sensul%20Vieții.pdf> (vizitat 11.02.2017).
3. Allen R., Dumitrescu D. Dicționar explicativ al limbii engleze. București: Litera Internațional, 2005.
4. Gorgoș C. Dicționar enciclopedic de psihiatrie. București: Medicală, 1989. 990 p.
5. Marian V. Stilurile de viață în România postcomunistă. Iași: Lumen, 2010. 231p.
6. Trandafir C. Conceptul de stil la Nietzsche. In: Analele Universității din Craiova, 2011, nr. 27 (1). Disponibil: file:///C:/Users/User/Downloads/CONCEPTUL_DE_STIL_LA_NIETZSCHE.pdf (vizitat 15.04.2017).
7. Zamfir C. Stil de viață și mod de viață. Disponibil: <http://bibliotecadesociologie.ro/download/zamfir-catalin-1989-stil-de-viata-si-mod-de-viata-reflectii-asupra-stadiului-actual-al-analizei-sociologice-33-54/> (vizitat 21.01.2017).
8. Zamfir C., Vlasceanu I. Dicționar de sociologie. București: Babel, 1993.
9. Ильичёв Л.Ф., Федосеев П.Н., Ковалёв С. Философский энциклопедический словарь. Москва: Советская энциклопедия, 1983. 840 с.
10. Кон И. Словарь по этике. Москва: Политиздат, 1981. 430 с.
11. Осипов Г.В. Российская социологическая энциклопедия. Москва: НОРМА-ИНФРА М., 1999.
12. Реана А.А. Психология человека от рождения до смерти. СПб.: ПРАЙМ ЕВРОЗНАК, 2002. 656 с.
13. BBC English Dictionary, 1993.
14. Mochmann I. C. Lifestyles, social milieus and voting behaviour in Germany. A comparative analysis of the developments in eastern and western Germany, 2002. Disponibil: <http://geb.uni-giessen.de/geb/volltexte/2003/1278/> (vizitat 12.12.2016).
15. Oxford Advanced Learner's Encyclopedic Dictionary. Oxford University Press, 1998.
16. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, 2001.
17. The free Dictionary. Disponibil: <http://www.thefreedictionary.com/lifestyle> (vizitat 08.12.2016).
18. The Concise Oxford Dictionary, 1990.
19. The Longman New Universal Dictionary, 1985.
20. The Oxford English Dictionary, 1989.
21. The Random House Dictionary of the English Language, 1987.
22. Thyra C. Definitions of Life Style and its Application to Travel Behavior. Denmark, 1996. Disponibil: http://www.trafikdage.dk/td/papers/papers96/tr_og_ad/uth/uth.pdf (vizitat 05.04.2017).
23. Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of English Language. New York, 1989.
24. Webster's New Encyclopedic Dictionary, 1994.
25. Disponibil: <http://www.businessdictionary.com/definition/lifestyle.html#ixzz3u6FTaOrF> (vizitat 18.04.2017).
26. Disponibil: http://www.elitarium.ru/shest_stilejj_zhizni/ (vizitat 07.04.2017).